

ת"פ (תל אביב) 34952-09-20 - מדינת ישראל נ' ארז לבב

בית דין אזורי לעבודה בתל אביב - יפו

ת"פ 34952-09-20
26 יוני 2024

לפני : כב' השופט תומר סילורה

המאשימה: מדינת ישראל ע"י ב"כ

נגד

הנאשמים: 1. ארז לבב

ע"י ב"כ: עו"ד רובן בן טובים

2. דוד שטרנברג

ע"י ב"כ: עו"ד רן קמנצקי ועו"ד יהונתן רבינוביץ

החלטה

בפניי בקשת הנאשם 2 לזכות אותו מכלל העבירות המיוחסות לו בכתב האישום לנוכח טענת אין להשיב לאשמה שהועלתה על ידו בתום פרשת התביעה זאת בהתבסס על סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי(נוסח משולב), התשמ"ב - 1982 (להלן: "החוק").

ההלך העיקרי

1. המאשימה הגישה כנגד הנאשמים כתב אישום המייחס להם עבירה של אי תשלום שכר עבודה בניגוד לחוק הגנת השכר, תשי"ח-1958(להלן: "חוק הגנת השכר").
2. הנאשם 1 הינו בעלים ודירקטור בחברת אר.בי.פי.קי.אר בע"מ (להלן: "החברה") שעיסוקה בתחום שיווק אונליין ופיתוח תוכנה.
3. בהתאם לכתב האישום, הנאשם 2 עסק כנושא משרה בחברה במועדים הרלוונטיים לכתב האישום.
4. על פי כתב האישום, בתקופה שבין יולי 2015 למאי 2016, החברה עשתה שימוש בכספי השכר של עובדיה ולא דאגה להעבירם ליעדם תוך המועד הקבוע בחוק. העבירות המתוארות לעיל בוצעו בנסיבות מחמירות.
5. בהתאם לכתב האישום, הנאשמים 1-2 הפרו את חובתם לנקוט בכל האמצעים הנאותים כדי

למנוע ביצוע העבירות המתוארות. במעשים המתוארים לעיל, עבר כל אחד מהנאשמים 122 עבירות - כמספר החודשים בהם בוצעו ניכויי השכר אשר לא הועברו ליעדם במועד הקבוע בחוק לכל אחד מעובדי החברה.

6. זאת ועוד, בין החודשים פברואר למאי 2016, החברה לא שילמה שכר מלא לעובדיה על פי הטבלה המפורטת לכתב האישום ובכך עברו הנאשמים על הוראותיו של סעיף 2 לחוק שכר מינימום, תשמ"ז-1987.

7. ביום 1.6.2021, נערך דיון הקראה לצדדים, במהלכו הם התבקשו להגיש תגובתם בכתב לכתב האישום.

8. ביום 7.6.2021, הנאשם 2 הגיש תגובתו לכתב האישום, בה הוא כופר בעבירות המיוחסות לו בכתב האישום.

9. ביום 19.7.2021, נאשם 1 הגיש תגובתו לכתב האישום, בה הוא כופר בעבירות המיוחסות לו ומודה בעובדות הנטענות בסעיפים 1-3 לכתב האישום.

10. בתאריכים 30.5.2022 ו- 18.9.2023, התקיימו שני דיוני הוכחות, במהלכם נשמעו עדי המאשימה.

11. בתום פרשת התביעה טען ב"כ הנאשם 2 כי אין להשיב אשמה באשר לעבירות המיוחסות לו.

הבקשה שבפנינו לזכות את הנאשם 2 בטענת אין להשיב אשמה

טענות הנאשם 2

12. לטענת הנאשם 2 בבקשתו, המאשימה לא הוכיחה ולו לכאורה את העבירות המיוחסות לו בכתב האישום ולכן, אין הוא נדרש להשיב להן.

13. זאת ועוד, בכתב האישום מצוין מעמדו של נאשם 1 כבעל חברה ושל נאשם 2 כנושא משרה בחברה ולכן לא קיימת מחלוקת באשר למעמד הנאשם 2 כעובד חברה בלבד.

14. נוסף על כך, הבקשה מציגה עדויות רבות מתוך פרוטוקול דיני ההוכחות שהתנהלו בבית הדין, לפיהן הנאשם 1 ניהל בפועל את החברה ושמו של הנאשם 2 רק הועלה כבכיר בין העובדים.

15. דוגמא לכך, עולה מעדותה של הגב' ירדן פדידה אשר שימשה כמפקחת במשרד העבודה והרווחה כשנשאלה האם טרם חקירת הנאשם 2 על ידה, היא בדקה את הקשר הרגולטיבי- חוקי בינו לבין החברה ותשובתה הייתה כי היא אינה זוכרת (עמ' 44 ועמ' 62

לפרוטוקול מיום 30.5.2022). זאת ועוד, במהלך עדותה, היא הוסיפה כי הסיקה שנאשם 2 משמש בתפקיד ניהולי בכיר, בשל העובדה ששמו של הנאשם 2 אוזכר פעמים רבות ובסיטואציות שונות על ידי עובדי החברה.

16. הנאשם 2 טוען, כי מעדות זו ניתן להסיק כי החוקרת האחראית מטעם המאשימה ביססה מסקנותיה על סמך עדויות שמועה מצד העובדים ולא ביצעה את פעולות החקירה הנדרשות מצדה.

17. דוגמא נוספת לכך עולה מעדותה של הגב' שקד שושנה ששימשה כמנהלת חשבונות בארבעת החודשים האחרונים לקיומה של החברה, כשענתה כי היא סברה שהנאשם 2 הוא חלק מבעלי החברה כי הוא זה שקיבל אותה לעבודה והוסיפה כי "כל דבר שהייתי צריכה להחתים, חתימת מורשה, צ'קים וכל דבר שהוצאתי הייתי צריכה לשלוח לארז (נאשם 1), שהוא יחתום" (עמ' 76 לפרוטוקול מיום 30.5.2022).

18. מהאמור עולה, כי לנאשם 2 לא הייתה סמכות ניהולית לחתום ולבצע כל פעולה בכספי החברה.

19. דוגמא נוספת לכך, עולה מעדות של הגב' מריה סיגלוב שהשיבה בחקירתה הראשית כי היא עבדה בחברה כמתכנתת באותה עת בה הנאשם 2 שימש כמנכ"ל החברה, עם זאת בחקירתה הנגדית כשנשאלה מדוע טענה שהנאשם 2 שימש כמנכ"ל, היא ענתה: "דודי היה המנכ"ל, הוא הציג את עצמו, להגיד לך שבדיוק אני זוכרת את המילים שהוא הציג את עצמו כמנכ"ל חברה, יכול להיות שהוא אמר את זה במילים אחרות, יכול להיות שהוא אמר שהוא בעל החברה או משהו כזה, ככה הוא נתפס לי בזיכרון" (עמ' 178 לפרוטוקול מיום 18.9.2023).

20. מכל העדויות לעיל עולה, כי הנאשם 2 לא שימש כמנכ"ל החברה וכי העובדים שטענו לכך לא התבססו על מקור עובדתי מוצק, אלא הסיקו זאת על ידי שמועות בלבד.

21. בנוסף לכך, העדויות מעידות על העובדה כי לנאשם עצמו לא הייתה כל סמכות ניהולית או אפשרות לנקוט באמצעים סבירים כדי לבצע העברת כספי שכר. זאת ועוד, שהחברה נקלעה לקשיים כלכליים, הנאשם 2 ניסה לסייע כעובד מן המניין בפתרון בכך שהתנהל עם החברה בלונדון.

22. לנוכח האמור, המאשימה לא עמדה בנטל שמוטל עליה בכדי להוכיח כי הנאשם 2 היה נושא משרה בחברה וכן לא עמדה בנטל המוטל עליה כי היה ביכולתו לנקוט באמצעים סבירים בכדי למנוע את ביצוע העבירות.

טענות המאשימה

23. המאשימה התנגדה לבקשה וטענה כי על מנת לחייב נאשם להשיב לאשמה המופנית כלפיו על התביעה להציג מערכת ראיות ראשונית בלבד. כלומר, בשלב זה, בית המשפט לא בוחן את משקל הראיות או מהימנותם של עדי התביעה אלא בוחן האם מהחומר שיש לפניו קיים בסיס לעבירה המיוחסת לנאשם.

24. המאשימה בתגובתה טוענת כי בקשתו של נאשם 2 מסתמכת על תפקידו וסמכויותיו בחברה, עם זאת, מהראיות שנשמעו במהלך דיוני הוכחות עולה כי הנאשם 2 לקח אחריות מלאה על העסקת עובדים תחתיו כמנהל בחברה ואף הציג עצמו ככזה.

25. עוד טענה המאשימה כי בבקשתו של הנאשם 2, עולה הטענה כי הוא לא היה בעל תפקיד ניהול ושימש כנציג החברה מול משרדיהם באנגליה, גרסה שנטענה לראשונה בהליך משפטי ולא בא בחקירותיו טרם הגשת כתב האישום.

26. לטענת המאשימה בתגובתה, נאשם 2 ידע על מצבה הכלכלי הרעוע של החברה ועל העובדה כי משכורות לא משולמות וכספים לא מועברים לקופות הפנסיה והגמל של העובדים. עובדה זו מעלה את השאלה, מדוע מצבה הכלכלי הרגיש של החברה הגיע לידיעת הנאשם 2 אם הוא לא בעל אחריות בחברה?

27. בנוסף לכך, המאשימה בתגובתה מפנה לעדויותיו של נאשם 1 מהחקירה שניהלה הגב' ירדן פדידה אשר שימשה כמפקחת במשרד העבודה והרווחה באשר להיררכיה והתפקידים שהתנהלו בחברה באותה עת.

דוגמא לכך היא, תשובתו של נאשם 1 כשנשאל על התדרדרותה הכלכלית של החברה - "צר לי על הסיטואציה, אני נוטה לקבל את כל מה שאת אומרת כעובדה מוגמרת מאחר ולא ניהלתי בפועל ולא הייתי ער לדברים האלה" כשנשאל מי כן היה אחראי על מחלקת הנהלת חשבונות ומי פיקח שהדברים נעשים ענה: "דוד שטרנברג (נאשם 2) היה מפקח על הכול, ביד רמה".

28. זאת ועוד, במהלך עדותו של נאשם 1, הוא מסביר כי נאשם 2 קיבל את ההחלטות הפורמליות בעצמו והעביר לו אותן רק בכדי לחתום. זאת בנוסף, לעדויות של עדי תביעה אחרים המצביעים על תפקידו הניהולי של הנאשם 2. כך לדוגמא, עולה מעדותו של מר' גוטניק מאיר, עובד בחברה מיום 18.9.2023, בה הוא טוען כי הנאשם 2 שימש בתפקיד ניהולי בחברה ואף ערך לו ריאיון טרם קבלתו לעבודה, ניהל את העובדים ובירך בהרמות כוסית. (עמ' 184-186 ו-190 לפרוטוקול מיום 18.9.2023).

29. דוגמא נוספת לכך, היא עדותה של הגב' שקד שושנה, עובדת בחברה שאישרה כי הנאשם ערך לה ריאיון עבודה וכי תנאי העסקתה בחברה סוכמו מולו בלבד, כמו גם, ימי חופש והיעדרות. בנוסף לכך, שהוא התחייב בפניה כי הוא אחראי אישית שהיא תקבל כל שקל. (עמ' 76-77 לפרוטוקול מיום 30.5.2022). כך גם עולה, מעדותיהם של מר' דימטרי גולדשטיין, מר' רומן זמלמן, גב' סיגלוב מריה, גב' מור גד-אל וגב' אפריאט זוהר ספיר מהדיון שנערך ביום 18.9.2023, שאישרו פה אחד כי הנאשם 2 היה מנכ"ל החברה או לפחות נתפס כך בעיני העובדים.

30. לאור כל האמור, המשיבה סבורה כי היא הרימה את הנטל המוטל עליה בשלב זה בכדי לחייב את הנאשם 2 להשיב לאשמה.

31. סעיף 158 לחוק סדר הפלילי [נוסח משולב] תשמ"ב - 1982, קובע כדלקמן:

"נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיוזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע את דברו בעניין; הוראות סעיפים 182-183 יחולו גם על זיכוי גם לפי סעיף זה".

32. טענת אין להשיב אשמה, תעלה במקרים בהם התביעה לא עמדה בחובתה להביא ראיות "לכאורה" להוכחת אשמה ותאפשר זיכוי של נאשם בתום פרשת התביעה ככל שלא הוכחה אשמתו לכאורה.

33. מההלכה הפסוקה עולה כי השאלה שתיבחן היא השאלה האם קיימת תשתית ראייתית **מספקת** בכדי לדחות טענת אין להשיב לאשמה -

"כדי לחייב את הנאשם להשיב על האשמה אין צורך אלא בראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה... ודי במערכת ראיות ראשונית..." (ע"פ 732/76 מדינת ישראל נ' כחלון, פ"ד לב(1) 170).

34. כלומר, בשלב זה מספיק לבחון האם קיימת ראיות היוצרות מערכת הוכחות ראשונית, אשר מעבירה את הנטל של הבאת הראיות מן התביעה לנאשם, זאת להבדיל מנטל השכנוע (ע"פ 732/76 מדינת ישראל נ' כחלון, פ"ד לב(1) 170).

35. משמעות ההחלטה כי אין להשיב לאשמה, נכתב בספרות כדלקמן -

"אין בראיות שהוגשו לבית המשפט מטעם התביעה כדי לבסס הרשעה אפילו יינתן בהן מלוא האמון, ויוענק להן מלוא המשקל הראייתי. במצב כזה, אין הצדקה לדרוש מן הנאשם להתגונן שהרי אין לו בפני 'מה' להתגונן, וראוי לזכותו". (ראו: י. קדמי על סדר הדין בפלילים, תשס"ג-2003, חלק שני, כרך א', עמ' 1049).

36. הנה כי כן, בהתאם להלכה הפסוקה והדין החל, בשלב זה יש לבחון האם הניחה המאשימה תשתית ראייתית מספקת להוכחת אשמה לכאורה.

37. זאת ועוד, העבירות המופנות כלפי הנאשמים מנויות בסעיפים 2, 14 ו- 15 לחוק שכר מינימום, תשמ"ז- 1987 שקובעים כדלקמן:

2. (א) עובד שמלאו לו 18 שנים (להלן - עובד) המועסק במשרה מלאה,

כנהוג במקום עבודתו, זכאי לקבל ממעבידו שכר עבודה שלא

יפחת משכר המינימום לחודש, שכר המינימום היומי או שכר

המינימום לשעה, הכל לפי העניין."

(ב) עובד המועסק במשרה חלקית זכאי לשכר מינימום חלקי שיחושב יחסית לחלקיות משרתו..."

14. "מעסיק שלא שילם לעובדו שכר מינימום, דינו - מאסר שנה או קנס

כאמור בסעיף 61(א) (4) לחוק העונשין; עבירה לפי סעיף זה היא מסוג העבירות של אחריות קפידה".

38. העבירה של אי תשלום שכר מינימום הוגדרה בסעיף 14 לחוק כעבירה של אחריות קפידה, בה אין צורך להוכיח את היסוד הנפשי בכדי ששאר יסודות העבירה יתקיימו. לכן, נאשם המבקש להשתחרר מאחריותו בדבר עבירות באחריות קפידה בטענתו כי לא ידע על ביצוע העבירה, בנוסף לכך שפעל בכדי לנסות למנועה - עליו הראיה. (ראה: ע"פ 1060/97 בן עטר אלי נ' מדינת ישראל, פ"ד נא(5), 321, עמ' 326-327; ע"פ 6811/01 סעיידה עלי אחמד נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1), 26, עמ' 40-41).

39. התייחסות נוספת לכך, עולה בסעיף 15 לחוק מתייחס לאחריותו של הנאשם 2 בחברה, לפיו -

"נעברה עבירה לפי חוק זה בידי תאגיד, יואשם בעבירה גם כל אדם אשר בשעת ביצוע העבירה היה מנהל פעיל, שותף - למעט שותף מוגבל - או פקיד באותו תאגיד ואחראי לעניין הנדון, אם לא הוכיח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט כל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של חוק זה".

40. כלומר, ככל שנעברה עבירה בידי תאגיד, חזקה היא שהמנהל הפר את חובתו האמורה בסעיף זה, אלא אם הוכיח שלא ידע אודות ביצוע העבירה ושעשה כל שאפשר כדי למנוע אותה. קרי, ובשונה מהאחריות הקפידה של התאגיד המעסיק, ניתן לפטור את מנהל התאגיד מאחריות אישית בשל אי תשלום שכר מינימום, אם הוכח שהעבירה נעברה שלא בידיעתו ושנקט בכל האמצעים הסבירים להבטחת שמירתו של החוק.

41. מכל מהאמור עולה, כי גם נושא משרה שלא ביצע את העבירה בעצמו, עלול להימצא במצב בו העבירה מיוחסת לו ככל שלא מנע ביצועה.

מן הכלל אל הפרט

42. כעולה מההלכות והחקיקה שהובאו לעיל, בשלב זה יש לבחון האם המאשימה הניחה תשתית ראיתית מספקת להוכחת אשמה לכאורה בלבד.

43. לגישת המאשימה, במועדים הרלוונטיים לכתב האישום שימש הנאשם 2 כמנכ"ל החברה או לחילופין מנהל פעיל. מנגד, לגישת הנאשם 2, לא היה לו כל תפקיד ניהולי בחברה והוא שימש כנציג של חברה אשר מיקומה באנגליה וכל תפקידו הסתכם בנוכחות במשרדי החברה על מנת לפקח על העבודה, לפתור בעיות טכניות על פי דרישות החברה בחו"ל ולדווח על התקדמות העבודה (סעיף 109 לבקשה). באשר לסמכויותיו של הנאשם 2, לטענת המאשימה מכח היותו מנכ"ל או מנהל פעיל בחרה הרי שנושא שכרם וזכויותיהם של העובדים הנם חלק בלתי נפרד מתפקידו וחובתו החוקית היה לוודא שזכויות אלו לא מופרות. מנגד טוען הנאשם 2 כי לא הייתה לו כל סמכות בענייניה של החברה לרבות בענייני עובדים, שכר וכספים וכי היחיד שהחזיק בכל ההרשאות האלו היה הנאשם 1.

44. ממוצגי המאשימה ובפרט מעדותיהם של העדים בחקירותיהם, עולה כי הוכח, לכל הפחות בשלב זה של ההליך (ראיות לכאורה) כי הנאשם 2 היווה נושא משרה בחברה ו/או חלק אינטגרלי בחברה. זאת ועוד, עולה לכאורה שהנאשם 2 ידע על מצבה הכלכלי הרעוע של החברה ואף הבטיח לעובדים כי תשלומם ישולם. כך למשל, אפנה לעדותו של מר' גוטניק מאיר, בה הוא טוען כי הנאשם 2 שימש בתפקיד ניהולי בחברה ואף ערך לו ריאיון טרם קבלתו לעבודה, ניהל את העובדים ובירך בהרמות כוסית. (עמ' 184-186 ו-190 לפרוטוקול מיום 18.9.2023). דוגמא נוספת היא עדותה של הגב' שקד שושנה, עובדת בחברה שאישרה כי הנאשם 2 ערך לה ריאיון עבודה וכי תנאי העסקתה בחברה סוכמו מולו בלבד, כמו גם, ימי חופש והיעדרות. בנוסף לכך, שהוא התחייב בפניה כי הוא אחראי אישית שהיא תקבל כל שקל. (עמ' 76-77 לפרוטוקול מיום 30.5.2022). וראו גם עדותיהם של מר' דימטרי גולדשטיין, מר' רומן זמלמן, גב' סיגלוב מריה, גב' מור גד-אל וגב' אפריאט זוהר ספיר שאישרו פה אחד כי הנאשם 2 היה מנכ"ל החברה או לפחות נתפס כך בעיני העובדים.

45. מכאן עולה, כי לפחות בשלב זה של ההליך, המאשימה הרימה את הנטל המוטל עליה

והוכיחה ולו ברמה הלכאורית שהנאשם 2 היה בעל תפקיד משמעותי בחברה וכן בעל סמכויות רבות. משמע, בשלב זה, נטל לשלילת האמור מוטל על כתפו של הנאשם 2.

46. לאור כל האמור, אני סבור כי די בראיות שהציגה המאשימה בכדי להוות מערכת הוכחה ראשונית המחייבת את הנאשם 2 להשיב לאשמה המופנית כנגדו.

סוף דבר:

47. לאור כל האמור, דין הבקשה לזכות את הנאשם 2 מחמת אין להשיב לאשמה - נדחית.

48. מועד לדיון הוכחות (פרשת ההגנה) ישלח לצדדים בנפרד.

.

ניתן היום, כ' סיוון תשפ"ד, (26 יוני 2024), בהעדר הצדדים ויישלח אליהם.